

พระราชปฏิภาณที่เมลเบิร์น

วันที่มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลียถวายปริญญาเอกทางนิติศาสตร์ (กิตติมศักดิ์) แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปีพุทธศักราช ๒๕๐๕ เป็นเหตุการณ์สำคัญที่แสดงถึงพระราชปฏิภาณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่ามกลางคนสำคัญของเมลเบิร์น และนักหนังสือพิมพ์มากมาย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งได้ตามเสด็จในครั้งนั้นได้ทรงบันทึกไว้ถึงความตอนหนึ่งว่า

"...ก่อนที่จะถวายปริญญา ทันใดนั่นเองข้าพเจ้าได้ยินเสียงเอะอะเหมือนคนโห่ปนาอยู่ข้างนอกคือกลุ่ม "ปัญญาชน" ซึ่งยืนท่าต่างๆที่ไม่น่าดู เช่น เอาเท้าพาดบนต้นไม้ข้าง ถ่างขา มือเท้าสะเอวบ้าง จากเสียงโห่ปนาของเขาดังพอที่จะรบกวนเสียงที่อธิการบดีกำลังกล่าวอยู่ที่เดียว ข้าพเจ้ารู้สึกความโกรธพุ่งขึ้นมาทันที..."

"รู้สึกสงสารพระเจ้าอยู่หัวจนทำอะไรไม่ถูก...ในที่สุดก็ฝืนใจมองขึ้นไปเพื่อถวายกำลังใจแต่แล้วข้าพเจ้านั่นเองที่เป็นผู้ได้รับกำลังใจกลับคืนมา เพราะมองดูท่านขณะที่ทรงพระดำเนินไปยังกลางเวทีเห็นพระพักตร์สงบเฉย ทันใดนั่นเองคนที่อยู่ในหอประชุมทั้งหมดก็ปรบมือเสียงสนั่นหวั่นไหว คล้ายถวายกำลังใจพระทัยท่านพอเสียงปรบมือเงียบลง...ก็เห็นพระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดพระมาลา ที่ทรงคู่กับฉลองพระองค์ครุแล้วหันไปโค้งคำนับกลุ่มคนที่ส่งเสียงข้างนอกอย่างดงามน่าดูที่สุด.."กระแสรบราชดำรัสของ พระเจ้าอยู่หัวตรึงใจทั้งหอประชุมและภายนอก "ขอขอบใจท่านทั้งหลายอันมากในการต้อนรับอันอบอุ่นและสุภาพเรียบร้อยที่ท่านแสดงต่อแขกเมืองของท่าน"

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงเล่าไว้ในบันทึกว่าพระราชดำรัสวันนั้นดีมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งสดๆ โดยไม่ทรงใช้กระดาษเลย

"ทรงเล่าถึงวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของไทยเราว่าเรามีเอกราช มีภาษาของเราเอง มีตัวหนังสือซึ่งคิดค้นขึ้นใช้เอง เราตั้งกฎหมายการปกครองของเราเอง...ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมา ๗๐๐ กว่าปีมาแล้ว..." ทรงทำท่าเหมือนเพิ่งนึกออก ทรงสะอึกนิดๆ และทรงโค้งอย่างสุภาพเมื่อตรัสว่า "ขอโทษ...ลืมไป...ตอนนั้นยังไม่มีประเทศออสเตรเลียแล้วทรงเล่าต่อว่า "แต่ไหนแต่ไรมา คนไทยเรามีน้ำใจกว้างขวางพร้อมที่จะให้โอกาสคนอื่นและฟังความคิดเห็นของเขาเพราะเราใช้ปัญญาขบคิดไตร่ตรองหาเหตุผล ก่อนจึงจะตัดสินใจว่าสิ่งใดเป็นอย่างไร ไม่สุมสี่สุมห้าตัดสินอะไรตามใจชอบโดยไม่ใช้เหตุผล..."

พระราชบันทึกของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถครั้งนี้สำคัญยิ่งแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถและพระราชปฏิภาณ ณ ต่างประเทศ ท่ามกลางปัญญาชนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทย